



SESSIE 1: DE MEESTER: Narratief-biografisch op zoek naar de professionaliteit van leerkrachten

Spreker

Geert Kelchtermans studeerde pedagogische wetenschappen en filosofie aan de K.U.Leuven, waar hij nu werkzaam is als gewoon hoogleraar en verantwoordelijke voor het Centrum voor Onderwijsbeleid, -vernieuwing en Lerarenopleiding. Hij publiceerde en redigeerde een tiental boeken en publiceerde ook uitgebreid in nationale en internationale vaktijdschriften. Geert Kelchtermans is gehuwd en vader van twee zoons.

Stel: je krijgt als leraar pedagogische begeleiding. Of je vak wordt doorgelicht. Dan kun je alles stevig voorbereiden, je lesvoorbereidingen tot in de puntjes uitwerken, je lessen naadloos inpassen in de vakgebonden en vakoverschrijdende eindtermen, het leer- en jaarplan. En dat mooi op een presentieblad serveren, als ultieme, materiële bewijs dat je je doelstellingen realiseert. Maar:

*There's more to the picture than meets the eye
(Neil Young)*

Vraag is immers: ben je dan ook een passioneel, begeistert leraar? Want hoe zit het met die professor filosofie? Die man die oogcontact met zijn studenten angstvallig vermeed, die trilde als een espenblad bij het minste rumoer in het auditorium? Die af en toe wat onleesbaars krabbelde op het bord achter hem, die helemaal achteraan stond toen charisma en smaak voor kledij werden uitgedeeld? Die met andere woorden alle didactische principes aan zijn laars lapt? Hoe komt het dan dat die zo begeistert kon vertellen over Nietzsche, dat die ook lang na het einde van de les door je hoofd bleef spoken?

Vertellen, inderdaad, het sleutelwoord. Leraren zijn immers een zee van verhalen.

*Somewhere in a burst of glory
Sound becomes a song
I'm bound to tell a story
That's where I belong
Sound to song
(Paul Simon)*

Luister in de lerarenkamer, en dan hoor je leraren over leerlingen vertellen in de vorm van verhalen. Op klassenraden en deliberaties koppelen leraren hun commentaar en visie op leerlingen aan anekdotes over die leerlingen in en buiten de klas. En gaan daar ook hun oordelen op baseren. De efficiëntie en effectiviteit van de leraar als verhalenverteller die passie koppelt aan deskundigheid, is echter niet meetbaar. Meer zelfs, zijn functioneren staat haaks op het voorgeprogrammeerde lesmateriaal dat de individuele leraar als factor zoveel mogelijk uitschakelt. Vandaar ook dat het afschaffen van de vaste benoeming en het koppelen van – een gedifferentieerd – loon aan de resultaten die je boekt als leraar zo'n volkomen fout en zelfs pervers idee is. Want als je met passie lesgeeft, zet je jezelf als persoon mee op het spel. Je behaalt altijd minder én meer doelstellingen dan je voor ogen had in het begin van het schooljaar. En dus stel je je als leraar kwetsbaar op. Maar net in de professionele kwetsbaarheid zit je kracht als leraar:





*There's a crack in everything, that's how the light gets in
(Leonard Cohen)*

Laat daarom die kwetsbaarheid en passie meetellen als criteria waarop je een leraar beoordeelt, los van het technisch-instrumentele evaluatiemodel dat tegenwoordig zo dominant is in de onderwijskunde.